

СПЕЦИАЛНОСТ

ИСТОРИЯ НА БЪЛГАРСКИТЕ ЗЕМИ В КОНТЕКСТА НА ЕВРОПЕЙСКОТО РАЗВИТИЕ

ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННА СТЕПЕН: **МАГИСТЪР**

ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ: **ИСТОРИК**

СРОК НА ОБУЧЕНИЕ: **4 СЕМЕСТЪРА**

ФОРМА НА ОБУЧЕНИЕ: **РЕДОВНА**

КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА

Обучението на студенти по специалност „История на българските земи в контекста на европейското развитие“ в ОКС „магистър“ със срок на обучение два семестъра е съобразено със Закона за висшето образование, с Наредбата за държавните изисквания за придобиване на ОКС „бакалавър“, „магистър“ и „специалист“ и с Правилниците на ЮЗУ „Неофит Рилски“. То е предназначено за лица, които притежават образователно-квалификационна степен „бакалавър“ извън професионално направление 2.2. *История и археология* и извън специалности в професионално направление 1.3. *Педагогика на обучението по...* с профилирано обучение по история.

Магистърската програма отговаря на ниво 7 според Националната квалификационна рамка (НКР) на Република България.

Цели на магистърската програма:

- Основната цел е подготовка на висококвалифицирани специалисти, притежаващи широки познания за културните, социални и стопански процеси, които исторически изграждат европейския свят. Тя отговаря на мисията на ЮЗУ „Неофит Рилски“ да предоставя висококачествено висше образование, което да осигурява успешна професионална и личностна реализация на завършилите студенти и докторанти;
- придобиване на комплексни знания за историческия принос на българските земи и на българския народ в развитието на европейската цивилизация, което е в съответствие с мисията на университета да утвърждава съзнание за национална и културна идентичност и отговорност;
- Допълнителните цели съответстват на политиката на университета по отношение на развитието на универсални и практически умения, възможности за свободен избор, умение за работа в мултикултурна и междуетническа среда.

Умения, които завършилите магистърската програма трябва да придобият:

- да владеят богат набор от практически и познавателни умения и подходи, необходими за разбирането на абстрактни проблеми и разработването на творчески решения;

- да правят диагностика на проблемите и ги решават, като се основават на съвременни изследвания чрез интегриране на знания от нови или интердисциплинарни области, като проявяват способност за генериране на нови знания и процедури, свързани с провеждането на научни изследвания и въвеждане на иновации;
- да развиват нови и разнообразни умения в отговор на новопоявяващи се знания и практики;
- да демонстрират свободно прилагане на иновативни методи и инструменти при решаването на сложни задачи в специализираната сфера на работа;
- да намират и поддържат аргументи при решаване на проблеми с интердисциплинарен характер.

Компетентности на завършилите магистърската програма:

- да проявяват на творчество и новаторство при разработването на проекти;
- да инициират процеси и да организират дейности, изискващи висока степен на съгласуваност;
- да демонстрират висока степен на самостоятелност и лесно да се ориентират в сложно учебно съдържание, прилагайки собствени подходи и методи към овладяването му;
- да разработват и излагат аргументирани схващания относно социални процеси и практики и да обосновават предложения за тяхното усъвършенстване или промяна;
- да събират, обработват и интерпретират специализирана информация, необходима за решаването на сложни проблеми от изучаваната област.

Организация на обучението:

През първите два семестъра се изучават основните исторически дисциплини с цел получаването на фундаментални академични знания в областта на българската, балканската и световната история, отговарящи на съвременните изисквания на историческата наука.

Акцентът в обучението на студентите е поставен върху историята на евроинтеграционните структури, както и върху общите моменти в историческото развитие на България и останалата част от Европа. Специално внимание в задължителните учебни дисциплини се обръща на общото европейско културно минало и участието на България и другите балкански страни в създаването на европейските ценности. По време на своето обучение студентите избират и по два от предложените избираеми лекционните курсове на семестър, които имат за задача да дадат специализираща подготовка в някои актуални направления, свързани с решаването на главните проблеми и задачи на българското общество, да разширят тематичните направления в историята и предоставят на студентите възможност за по-голям избор, съобразно техните интереси.

По време на своето обучение студентите имат възможност да придобият педагогическа правоспособност.

Срок на обучение: два семестъра.

Професионална реализация:

Според националната класификация на професиите и длъжностите завършилите програмата имат възможност за професионална реализация като:

- Историк
- Асистент, висше училище

- Хоноруван преподавател, висше училище
- Учители по история в средното образование
- Преподавател, хуманитарни и обществени дисциплини в извънкласни и извънучилищни дейности
- Ръководител, хуманитарни и обществени дисциплини в обслужващи звена в системата на народната просвета
- Учител, хуманитарни и обществени дисциплини в обслужващи звена в системата на народната просвета
- Архивисти и уредници в музеи

СТРУКТУРА НА УЧЕБЕН ПЛАН

Специалност: История на българските земи в контекста на европейското развитие
код 04.31.8.10

Първа година			
Първи семестър	ECTS кредити	Втори семестър	ECTS кредити
Археология	5,5	Нова и най-нова обща история	4,5
Стара история	5,5	История на българския народ XV- XIX век	4,5
Средновековна обща история	5,5	Нова и най-нова история на България	4,5
Средновековна българска история	5,5	История на балканските народи XIV-XX век	4,5
Избираема дисциплина 1	4	История на историографията	4
Избираема дисциплина 2	4	Избираема дисциплина 3	4
		Избираема дисциплина 4	4
Избираеми дисциплини (студентите избират две дисциплини)		Избираеми дисциплини (студентите избират две дисциплини)	
	Общо 30		Общо 30
Култура на Древна Гърция	4	Тракология	4
Подводна археология	4	История на Османската империя	4
История на Византия	4	Вечният град на Балканите	4
Културата на средновековна България	4	Български национализъм	4
		Сравнителна история	4
		Първата световна война и модернизацията между двете световни войни	4
	Общо 30		Общо 30
Втора година			
Първи семестър	ECTS кредити	Втори семестър	ECTS кредити
Тракийско изворознание	3	Първата световна война и участието на България в нея	3
Европа и българската идентичност	3	Идеята за обединена Европа и съвременните проблеми на Европейския съюз	4
Европейската интеграция и проблемите на историческото образование	3	Теренна практика	2
Памет и история: местата на общата памет (Европейски войни 1856-2000 г.)	3	Избираема дисциплина 7	3
Хранилища на европейската памет. Архиви и музеи	3	Избираема дисциплина 8	3
Социална история на семейството, детството и младостта: европейски модели	3		
Религии и етноконфесионални общности в българското пространство	3		

Европейска художествена култура 19-20 век	3		
Избираема дисциплина 5	3		
Избираема дисциплина 6	3		
Избиреми дисциплини (студентите избират две дисциплини)		Избиреми дисциплини (студентите избират две дисциплини)	
	Общо 30		Общо 30
Историческа антропология	3	Информационните технологии в историческите изследвания	3
Източна Европа между двете световни войни	3	България в контекста на източноевропейското развитие през втората половина на XX век	3
Социална история на пола	3	Морската култура на източното Средиземноморие в древността	3
Палеобалкано-западноанатолийската общност	3	Балканите през Средновековието	3
Венеция и Балканите 10-16 век	3	Съвременният музей в Европа – състояние и проблеми	3
	Общо 30		Общо 30

ОБЩО ЗА 2 УЧЕБНИ ГОДИНИ: 120 КРЕДИТА

АНОТАЦИИ НА УЧЕБНИ ДИСЦИПЛИНИ

ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ДИСЦИПЛИНИ

АРХЕОЛОГИЯ

ECTS кредити: 5.5

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра „История“

Правно-исторически факултет

Лектори:

доц. д-р Алексей Гоцев, катедра „История“

Е-mail: alexaim@abv.bg

гл. ас. д-р Мирослава Стоилова Георгиева, катедра „История“

Е-mail: m_georgieva@swu.bg

Седмичен хорариум: 3л+0су

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Настоящата учебна програма включва три модула „Обща археология“, „Класическа археология“ и „Археология на България“. Първият модул запознава студентите с общите теоретични въпроси, които определят спецификата на археологията като самостоятелна научна дисциплина, вторият – с

археологическото наследство на Древна Гърция и Древен Рим, а третият – с въпросите, свързани с археологията на българските земи от праисторията до средните векове. Представят се характерните черти на културата през отделните епохи и области и най-забележителните обекти и паметници в тях. Студентите се запознават с най-новите проучвания и открития и научни концепции и интерпретации. Отделено е внимание на въпросите, свързани с опазването, популяризирането и управлението на археологическото културно наследство в Европа и България и на проблемите и перспективите, които стоят пред него. Семинарните занятия дискутират проблеми, свързани с важни групи от паметници или отделни артефакти, които не могат да бъдат обхванати в лекционния материал, а също придобиването на умения за разпознаване на археологически материали и находки от различни епохи.

Съдържание на учебната дисциплина:

Археологията като наука, възникване и развитие; Палеолит (старокаменна епоха) и мезолит (среднокаменна епоха); Неолит (новокаменна епоха); Халколит (каменно-медна) и бронзова епоха; Егейският свят през бронзовата епоха. Цикладска, минойска, еладска култура; Желязна епоха; Култура на Древна Гърция през архаичната, класическата и елинистическата епоха; Древногръцка архитектура; Древногръцка скулптура; Древногръцка керамика и вазопис; Култура на Древен Рим; Рим – организация на градския живот; Римско изкуство; Поява и развитие на археологията в България; Държавна политика и нормативна уредба по въпросите на културното наследство в България от Освобождението до днес; Палеолит и мезолит в българските земи; Неолит и халколит в българските земи; Бронзова епоха в българските земи; Тракийската култура през ранножелязната епоха; Тракийската култура през късножелязната епоха; Тракийска гробна архитектура и монументална живопис; Изделия на торевтиката в Древна Тракия; Тракия под римска власт (I–IV век); Паметници на античното изкуство в Мизия и Тракия (I–IV век).

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс. Преподаването е базирано върху традиционната лекционна практика на хуманитарното образование в България в комбинация със съвременните интерактивни методи на обучение – широко използване на мултимедийни форми (репродукции, презентации, филми) и пряко ангажиране на студентите в учебния процес. Текущият контрол се осъществява по време на занятия през семестъра чрез курсови задачи, контролни работи и тестове по съответната точкова система. Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит върху учебния материал съгласно приложения конспект. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита е в съотношение 1:1.

СТАРА ИСТОРИЯ

ECTS кредити: 5.5

Седмичен хорариум: 3л+0су

Език на преподаване: български

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектор:

проф. д.н. Калин Порожанов, катедра „История”

Е-mail: kalinsp@swu.bg

Гл. ас. д-р Александър Порталски, катедра „История”

Е-mail: portalsky@abv.bg

Анотация

Историята на Стария свят започва с появата на първите писмени паметници, започва с първото себеосъзнаване и духовно съизмерване и самоизмерване на Човека. Тя се възстановява, преди всичко, въз основа на писмени, но също така и на археологически извори.

Основната цел на курса лекции е студентите да се запознаят с първите в света цивилизации, като едновременно с това започнат да добиват историческо мислене за критична оценка и самооценка на околния и собствения свят и поведение, както в древността, така и днес.

Другата важна цел е студентите да научат, че техните (нашите) оценъчни категории имат свое начало, което се корени в Историята на Стария свят, че човешката цивилизация не се развива само и толкова по права и възходяща линия, а се развива с много и преди всичко интелектуални (а не само материални) натрупвания, които се реализират чрез пулсации в определени исторически моменти. Тези пулсации се представят от древните цивилизации.

Съдържание на учебната програма

Курсът лекции обхваща най-древните цивилизации на Земята, развивали се от края на IV/началото на III хил.пр.Хр. до средата на I хил. след Хр. в Североизточна Африка, Западна/Предна Азия (Месопотамия, Иранското плато, Същинското Източно Средиземноморие – Леванта, Мала Азия) и Европа (Балканския и Апенинския полуострови). По тези обширни земи се представят, преди всичко, Египетската, Шумерската, Шумеро-Акадската, Вавилонската, Асирийската, Персийската, Хититската, Минойската, Ахейската, Старогръцката, Етруската и Римската цивилизации. Тези цивилизации формират многолико, но единно историко-културно пространство и себеусъвършенстващо се обществено устройство и битие.

Особено важно за човешката история е преминаването на обществата от докласови към раннокласови отношения през IV-II хил.пр.Хр. Това е времето, когато се създават най-старите държавни организации в света, време, с което започва и назоваването им като цивилизации. Тук става дума за Египет, Месопотамия, Минойския Крит, Хититската държава и Ахейска Гърция.

Разцветът на древните общества през I хил.пр.Хр. налага развити класови робовладелски отношения. Това е епоха на максимално духовно развитие и на общочовешки културни постижения, свързани с утвърждаване на ценности, достигнали своя връх в класическа Елада и развили се сетне през елинистическата и римската епоха. Именно тези общочовешки постижения и ценностната система от античността са в основата на общоевропейската цивилизация, продължила своето развитие през Средновековието, Ренесанса и до наши дни, включително.

Упадъкът и залезът на древните общества през първата половина на I хил. сл.Хр., най-добре представено от Римската империя, е период, през който се наблюдава изчерпване на античните обществени отношения, наблюдава се търсене и намиране на обществата на нови (феодални) отношения за по-успешното им преобразуване и за включването на нови народи от “периферията” на античната цивилизация. С това тези нови народи реално стават творци на собствената си и на световната история, разширява се периметърът на историята.

Технология на обучението и оценяване

Лекционният курс се провежда с използване на интерактивни методи. Лекциите се представят на презентации, преподавания материал е онагледен с множество примери. Текущият контрол се осъществява по време на занятия през семестъра чрез оценяване на курсови задачи по съответната точкова система.

Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит върху учебния материал съгласно приложения конспект. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита е в съотношение 1:1.

СРЕДНОВЕКОВНА ОБЩА ИСТОРИЯ

ECTS кредити: 5.5

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектори:

доц. д-р Снежанка Ракова, катедра „История”

E-mail: rakovasn@yahoo.com

Седмичен хорариум: 3л+0су;

Вид на изпита: курсова работа

гл.ас. д-р Янко Христов, катедра „История”

E-mail: iahristov@abv.bg

Анотация:

Учебната програма по дисциплината е разделена в две части (съответно в два семестъра): Ранно Средновековие (V-X век) и Кръстоносни походи и Късно Средновековие (XI-XVI век). Изгражда се представа за сходното и различното в историческия път, по който са вървели съвременните народи, населяващи Европа.

В обхвата на целия курс се акцентира върху различните сфери на историческото знание за общоевропейската история: проследяват се политическите и социалните процеси; обръща се специално внимание на културната история; представя се развитието на икономическите процеси, включително и тези в историята на комуникациите. На студентите се предлагат знания за най-важните изследвания на станалите вече класически автори от областта на медиевистиката, запознават се с основните теории и изследователски методи, както и с последните постижения на тази наука.

Семинарните занятия по дисциплината допълват и обогатяват информацията, която студентите получават от лекциите. Те предлагат специална подготовка и изграждане на умения за разчитане и коментар на най-важните писмени и веществени извори за Средновековието; както и умения за аналитично мислене.

Съдържание на учебната дисциплина:

Лекционният курс следва хронологично основните исторически етапи и предлага знания за най-важните процеси и явления от Средновековието: разпадането на Римската империя и появата на варварските държави; процесът на християнизация на Европа; историята на Франкската държава; възход и разцвет на градовете и икономиката на Средиземноморието; феноменът Кръстоносни походи, рицарските и монашески ордени, Ренесансът и др. Приоритет на лекционния курс са периодите на преход: от Късна античност към Средновековие и от Късното Средновековие към Новото време, когато вече съществуват повечето от съвременните държави и когато започват процесите на модернизация в сферата на търговията, икономиката и културата.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс и семинарни занятия. По време на обучението студентите подготвят съответно курсова работа на теми от лекциите. Крайният изпит обхваща целия материал.

СРЕДНОВЕКОВНА БЪЛГАРСКА ИСТОРИЯ

ECTS кредити: 5.5

Седмичен хорариум: 3л+0су

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектори:

доц. д-р Снежанка Ракова, катедра „История”

E-mail: rakovasn@yahoo.com

гл.ас. д-р Янко Христов, катедра „История”

E-mail: iahristov@abv.bg

Анотация:

Учебната програма запознава студентите с историята на българското Средновековие. Обучението по дисциплината е разделено в две части, съответно в два семестъра, като се разглеждат съответно периодът на Ранното Средновековие (VII-XII век) и времето на Второто българско царство (кр. XII-XIV век). Целта е да се създаде основна база от знания за политическите структури, социалния живот и културните постижения на българите през тази епоха. Изгражда се представа за мястото на България в системата на Византийската православна общност. Приоритет на лекционния курс е

периодът XIII–XIV в., когато в българската история и култура се появяват множество значими личности и произведения на литературата и изкуството. Особено внимание се обръща на изворите за българската история – собствени и чужди. В обхвата на целия курс се акцентира върху различните сфери на историческото знание: политическа история, история на културата и икономическа история. На студентите се представят най-важните изследвания на класическите автори от областта на българистиката, запознават се с основните теории и изследователски методи, както и с последните постижения на историческата наука.

Семинарните занятия предлагат специална подготовка и изграждане на умения за разчитане и коментар на най-важните писмени и вещевни извори; умения за аналитично мислене и самостоятелно писмено изложение от страна на студентите по специално подбрани теми.

Съдържание на учебната дисциплина:

Лекционният курс следва основните етапи в историческото развитие на средновековна България и предлага знания за най-важните процеси и явления: създаването на българската държава и културата на езическа България; процесът на християнизация и Златният век на книжовността; историята на Първото българско царство; Самуилова България; култура и общество през XIII-XIV в.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс и семинарни занятия. По време на обучението студентите подготвят съответно курсова работа на теми от лекциите. Крайният изпит обхваща целия материал.

НОВА И НАЙ-НОВА ОБЩА ИСТОРИЯ

ECTS кредити:

Седмичен хорариум: 3л

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра: „История”, Правно-исторически факултет

Лектори:

Доц. д-р Иван Методиев Петров, катедра „История”

E-mail: ivan_m_petrov@yahoo.com

Гл. ас. д-р Диана Велева Иванова, катедра „История”

E-mail: velevad@swu.bg

Анотация:

Новата и Най-нова обща история изучават историята на света в неговата цялост от края на XV век до наши дни. През този период можем да говорим за световна история в същинския смисъл на думата. В лекционния курс се разглеждат основните характеристики на този период - период на преход от феодализъм към модерно общество. В тази епоха се създава световната икономика, извършва се индустриализация, провежда се научно-техническа и военна революции. Изучава се обществено-политическото развитие на отделните страни и региони. Ударението пада върху надмощието на Европа в областта на теоретичните познания, технологиите, военното дело, политическите идеи и институции, както и на модернизацията на обществата в Източна Европа, Азия и Западното полукълбо.

Съдържание на учебната дисциплина:

Английската революция от средата на XVII век . Англия 1660 - 1800. Международните отношения през XVII-XVIII век. Абсолютистският режим във Франция. Великата Френска революция. Франция 1799 – 1914 година. Англия 1815 – 1914 година. Революциите от 1848 – 1849 година в Европа. Първа световна война. Международните отношения след Първата световна война. Германия и Италия 1918 – 1939 година. Англия и Франция 1919 – 1939 година. Русия и СССР 1918 – 1939 година. САЩ – 1919 – 1939 година. Втора световна война 1939 – 1945 година. Англия и Франция

1945 – 2005 година. Германия и Италия 1945 – 2005 година. САЩ – 1945 – 2005 година. СССР 1945 – 1991 година. Международните отношения 1945 – 2005 година.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по „Нова и най-нова обща история“ се осъществява чрез лекционен курс. По време на обучението студентите разработват по 1 курсова работа по темите от лекциите.

ИСТОРИЯ НА БЪЛГАРСКИЯ НАРОД XV-XIX ВЕК

ECTS кредити: 4.5

Седмичен хорариум: 3л+0у

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра: „История”, Правно-исторически факултет

Лектори:

доц. д-р Валентин Спасов Китанов, катедра „История”

Е-mail: kitvalmil@swu.bg

Анотация:

Настоящата учебна програма запознава студентите с едни от основните и продължителни етапи в историческото развитие на българския народ. Първите векове от османското владичество по българските земи /XV-XVII в./ и Българското възраждане /XVIII-XIX в./ със своите последици в цялостния обществен, стопански, културно-религиозен живот на българите представляват самостоятелни, обособени в българската историческа еволюция периоди, разположени между българското средновековие и новата българска история. В лекционния курс са включени няколко основни проблемни теми, които разкриват цялостната картина на разглежданите периоди. В методическо отношение сме се стремили да следваме тематично-хронологическия принцип. Лекционният курс дава възможност да се получат много добри познания за основните аспекти от българското ежедневие през периода XI-XIX век.

Съдържание на учебната дисциплина:

Характеристика на изследванията по история на българския народ в ранните векове на османското владичество; Налагане на османската власт и механизмите на нейното управление в българските земи през XV-XVII в.; Развитие на икономическия живот в българското село през XV-XVII в.; Аграрните отношения и измененията в тимарската система; Градът като административен и търговски център; Антиосманската съпротива на българския народ през XV-XVII в.; Демографското и етнорелигиозно развитие на българите; Българската култура през XV-XVII в. Историческа характеристика на Българското възраждане; Хронологически рамки и периодизация на възрожденската епоха; Извори и историография за историята на Българското възраждане; Създаване на национално-освободителна идеология. Политически идеи и движения през втората половина на XVIII и началото на XIX в.; Движение за новобългарска просвета и култура; Борба за църковно-национална независимост. Учредяване на Българската екзархия; Нов етап в идейното и организационното развитие на българското националноосвободително движение; Източната криза и българите. Априлското въстание 1876 г.; Освобождението на България и политиката на западните държави.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс. По време на обучението студентите подготвят 1 мултимедийна презентация по темите от лекциите, която представят в края на семестъра. В деня на изпита студентите писмено разработват един въпрос от конспекта.

НОВА И НАЙ-НОВА ИСТОРИЯ НА БЪЛГАРИЯ

ECTS кредити: 4.5

Седмичен хорариум: 3л.+0 су

Език на преподаване: български

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра: „История”, Правно-исторически факултет

Лектор:

Доц. Кристина Попова

E-mail: kpopova@swu.bg

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Лекционният курс има за цел да запознае студентите с историографската ситуация и основни дискуссионни полета относно периода на утвърждаването на модерната българска държава и политическата, стопанска и културна история на България. Лекционният курс обхваща и времето от 1944 до 1989 г. и има за цел като въведе студентите в проблематиката на развитието на България по времето на социализма и времето на прехода към демокрация. Специално внимание се обръща на спецификата на изворовата база и работата с периодика, документи и мемоари от този период. Лекционният курс въвежда студентите и в актуалните дебати за характеристиката на социализма като “тоталитарно” или “авторитарно” управление, както и за неговата вътрешна периодизация.

Съдържание на учебната дисциплина:

Конституционни основи на модерната българска държава. Съединитско движение и Съединение на княжество България и Източна Румелия. Политически живот и изграждане на партийно-политическа система в края на 19. и началото на 20 век. Лявата алтернатива в политическия живот: социалдемокрация, аграризъм, радикализъм. България в годините на Балканските войни /1912 – 1913 г./и Първата световна война Политическата система след Първата световна война. Политическата система и държавният живот след 1934 г. в общо европейско сравнение. България в навечерието и по време на Втората световна война. Установяване на властта на Отечествения фронт 1944 – 1945 г. и неговото първо правителство. Отечественият фронт и опозицията 1945 – 1946 г. Новата конституция от декември 1947 г. и национализацията на индустриалните предприятия и банките. България след Петия конгрес на БРП /к/. България в годините на “размразяването”. Социалистическият блок след смъртта на Сталин през март 1953 г. Възродителният процес”. Основни характеристики на прехода към демокрация 1989 – 2007 г.

Технология на обучението и оценяване:

Лекциите включват запознаване с нови знания, представяне и анализиране на самостоятелно изпълнени задачи – подготовка на курсови работи. Предвижда се провеждането на тестове. Обучението завършва с писмен изпит.

ИСТОРИЯ НА БАЛКАНСКИТЕ НАРОДИ XIV-XX ВЕК

ECTS кредити: 4.5

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра: „История”, Правно-исторически факултет

Лектори:

Доц. д-р Снежана Димитрова

E-mail: s.dimitrova@swu.bg

Седмичен хорариум: 3л+0у

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Учебната програма се състои от 15 теми, обхващащи базисното емпирично и теоретично знание на дисциплината, но артикулирани през специфични акценти (задавани от съвременните интердисциплинарни парадигми). Лекционното съдържание е структурирано в три основни модула:

Балканите под Османско управление – структурите на османското наследство на полуострова; Създаването на национални държави – процесът на налагане на средноевропейския модернизационен цивилизационен пояс върху балканското пространство; Балканите и войните: авторитарни и тоталитарни политически системи през късия 20-ти век. Целта е да се създаде интерес у студентите към нетрадиционни подходи, които разпадат конвенционалните (често травматични и травматизиращи) образи на балканското минало и със самото това да се създават условия за критично отношение към културното (често идеологизирано) наследство (на миналото ни).

Съдържание на учебната дисциплина: МОДУЛ I: Състояние и проблеми на световната османистика (XIX-XX век). 2. „Класическата“ структура на османското общество (XV-XVI) и османските държавни институции в Югоизточна Европа (XVI – XVII в.). 3. Европейско-османски политически отношения (XV – XVII в.). 4. Източен въпрос: Османската империя от Конгреса в Немиров до началото на Танзимата. 5. НОД на Балканите: три фази. МОДУЛ II: 1. Османската империя по пътя на реформите. 2. Балканският 19-ти век: модернизационни проекти и национални държави, 1821 - 1912 г.. 3. Балканите по време на войните: 1912 – 1913; 1914 - 1918 г. 4. Балканите между двете световни войни: пътя към авторитарни режими (Югославия, Гърция, Румъния, Турция). 4. Международни отношения на Балканите, 1918 – 1939г. 5. Балканите и Втората световна война: Хитлеровият «Нов ред», съпротиви и сътрудничество; еврейският въпрос. МОДУЛ III: 1. Гърция след Втората световна война. 2. Турция след Втората световна война. 3. Румъния след Втората световна война. 4. Създаване, развитие и разпад на втора Югославия (1943-1992). 5. Вардарска Македония след Втората световна война.

Технология на обучението и оценяване: Лекции и консултации върху самостоятелна работа (разработка на изследователски казуси, подготовка за участие в научни експедиции и студентски конференции) са основните форми на обучение. Крайната оценка е резултат от оценките от самостоятелната работа и изпита (в съотношение 1:1).

ИСТОРИЯ НА ИСТОРИОГРАФИЯТА

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2л+0су

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра „История“, Правно-исторически факултет

Лектор:

Доц. д-р Стефан Дечев, катедра „История“

E-mail: stdetchev@swu.bg

Анотация:

През последните няколко десетилетия историята на историографията по-необходимост заема ключово място в учебния план на множество исторически департаменти. Този лекционен курс по “Въведение в историята на историографията” е основен и единствен, който дава познания на студентите за развитието на историята след появата ѝ като модерна професионална дисциплина. Курсът не е “философия на историята”, а “история на историографията”. Той е въведение към и продължение на кратките историографски прегледи правени по отделни дисциплини от учебния план. Целта е студентите да добият познания за смисъла на самото понятие “историография”; за развитието на историята като изследователска дисциплина, на нейния обект, методи на изследване, изворова база, изследователски подходи, промяната в разбиранията за историческия извор, техники на описание и т.н. Чрез този курс студентите ще бъдат поставени и пред проблеми като - какво историците правят и как те мислят; какво включва историческото “познание”; как политическия и интелектуален контекст влияе на историческото изследване и описание; представите за понятия като познание, разбиране, въображение, обяснение, анализ, наратив; разбирането за това как историята като дисциплина моделира себе си. Заедно с това курсът се концентрира върху школи,

кръгове, автори и изследвания, които са представителни за важните тенденции от развитието на историята като научна дисциплина. В него ще заемат място проблеми като професионализацията на историографията и концентрирането ѝ в университетите; възгледите за методологията на изследването и възможността за “обективно познание”; за връзката между изследващия историк и отминалата реалност; основни промени в мисленето и в практикуването на историците; промените във формите на историческо изследване и историческо описание; спецификите на историческия наратив и историческия дискурс; промяната в концепциите за историческото време и т.н.

Съдържание на учебната дисциплина:

Историческото познание от Херодот до Просвещението; появата на историята като професионална дисциплина; Романтизмът в историографията през 19 в.; Класическият историзъм Европа и света; Кризата на класическия историзъм; “Прогресивните историци” в САЩ; школата „Анали“ във Франция; марксисткият подход историографията на Великобритания след края на Втората световна война; германската социална история от 60-те години насам; “Новата социална история“ в САЩ от 50-те до 70-те; постмодерната теория на историята; посмодернизъмът и различни исторически школи и тенденции; интелектуална история; новата социална история; последни тенденции в марксистката историография; новата културна история; История на пола (gender history); история на сексуалността; От „езиков обрат“ към „исторически обрат“ в социалните науки и хуманитаризма; историографията в страните на бившия съветски блок, общ преглед на тенденциите в българската историография; Последни тенденции в българската историография

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс. По време на обучението студентите подготвят 1 курсова работа по темите от лекциите и отговарят писмено на въпрос.

ТРАКИЙСКО ИЗВОРОЗНАНИЕ

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2 л

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: текуща оценка и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра „История“, Правно-исторически факултет

Лектори:

проф. дин Калин Стойнев Порожанов, катедра „История“

E-mail: kalinsp@swu.bg

гл. ас. д-р Александър Савов Порталски, Катедра „История“

E-mail: portalsky@abv.bg; portalsky@swu.bg

Анотация:

Целта на задължителната дисциплина ТРАКИЙСКО ИЗВОРОЗНАНИЕ е студентите, обучаващи се в магистърска степен, да се запознаят по-детайлно и професионално с основните писмени, археологически и лингвистични извори за историята на тракийските народности в Югоизточна Европа и Северозападна/Западна Мала Азия, както и с методите на работа с тях.

Античните автори наблюдават и познават предимно и по-добре крайбрежията на Егейско, Мраморно и Черно море, населявани от тракийски етноси, отколкото вътрешността на страната. Ето защо се обръща специално внимание на Морска Тракия - Тракия Понтика, Тракия Маритима. Археологическите извори дават данни за социалното устройство на тракийското общество. Лингвистичните – за разпространението на траките в ЮИ Европа и СЗ/З Мала Азия.

Предлаганите работни хипотези и заключения са фази в изследователския исторически процес, с който студентите могат да се запознаят отблизо. Това дава възможност на онези от тях, които имат желание, амбиции и способности да се обучат, сами да направят първите си стъпки чрез изследователско дирене в тракологията.

Ключови понятия: извори, изворознание, антични автори, писмени извори, археологически извори, паметници, лингвистични данни, ономастични данни, кораби, котви, пристанища, етнокултурна общност, мореплаване, търговия, пиратство, традиционна народна морска култура, богове, вярвания.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението се осъществява чрез лекционен курс и семинарни занятия. Студентите правят две контролни работи, два теста и разработват курсови работи, които представят пред колегите си. Изискванията за заверка на семестъра са показани положителни резултати в контролните работи и тестовите и представена курсова работа. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита в съотношение 1 : 1 в случай, че всяка една от оценките е минимум среден 3 (при слаб 2 от текущия контрол или изпита не се извършва съотнасяне).

ЕВРОПА И БЪЛГАРСКАТА ИДЕНТИЧНОСТ

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2л

Език на преподаване: български

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектор:

Доц.д-р Стефан Дечев, катедра „История”

E-mail: stdetchev@yahoo.com

Анотация:

През последните около три десетилетия се появиха нови представи за света, Европа и България. На организацията на пространството типична за Студената война бе сложен край. „Глобализацията“ и европейската интеграция поставиха под въпрос традиционните символични картографии в глобална, континентална и регионална перспектива. Нов живот бе даден на полета свързани с полета като геополитика, културна география, културна морфология и други. Предишните хегемонистични представи за света, Европа и България бяха поставени под въпрос, последвани от живи и острастени научни и политически дебати. Предложеният курс ще се основава на интердисциплинарен подход и ще проследи в историческа перспектива проблемите отнасящи се до картографията и символната география на „Европа“, културната представа за континентите и мисленето на българската идентичност.

Съдържание на учебната дисциплина:

Проблеми на менталната картографиране и символната география в историята; Европоцентризъм, Ориентализъм, Балканизъм; Представата за “Европа” и нейното историческо развитие; географски знания в средновековна България; Европа сред българите през османския период (XV - XVIII в.); раждането на модерната представа за Европа и модерната българска идентичност през Възраждането; Европа и българската символна география от Освобождението до войните; Европа и българската символна география през междувоенния период; символната география през комунистическия период; “Европа” в българската символна география по времето на прехода към демокрация

Технология на обучението и оценяване:

Посещението на седмичните занятия е задължително и част от оценката в края. Под внимание се взема и участието в индивидуални консултации, както и активна работа по време на семестъра. Провеждат се и контролни работи и тестове за разпознаване елементи на символната география и националната идентичност. Изнасят се и кратки реферати, които също участват в крайното формиране на оценката. Накрая се провежда и писмен изпит.

ЕВРОПЕЙСКАТА ИНТЕГРАЦИЯ И ПРОБЛЕМИТЕ НА ИСТОРИЧЕСКОТО ОБРАЗОВАНИЕ

ECTS кредити: 3.0

Език на преподаване: български

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектори:

Доц. д-р Костадин Илиев Паев, катедра „История”

e-mail: kostapaev@swu.bg

Седмичен хорариум: 2л+0су

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Основното предназначение на курса е да запознае студентите с главните аспекти на европейската интеграция, с проблемите, възникващи в тази връзка пред историческото образование в България и техните решения, с европейските институции, занимаващи се с тези въпроси, с постиженията на другите европейски страни в това отношение и с основните съчинения в тази област.

Съдържание на учебната дисциплина:

Начало и развитие на европейската интеграция през втората половина на XX век. Главни европейски институции и техните функции. Европейската интеграция и преустройството на българското образование. Основни тенденции в развитието на историческото образование в Западна Европа до 90-те години на XX век. Трансформациите в Източна Европа в кр. на 80-те и нач. на 90-те години на XX век и отражението им върху развитието на историческото образование. Създаване, цели е дейност на ЕВРОКЛИО. Проектът “Европа в училище” и учебната програма “Европейски уроци” – основни цели и задачи. Европейски стандарти на учебниците по история. Европейски измерения на учебните програми по история. Новите учебни програми по “история и цивилизация”. Мястото на националната история в контекста на евроинтеграцията. Локалната история в училищното обучение. Историята на ежедневието в учебните програми. Нови методически алтернативи пред обучението по история. Обучението по история и новите информационно-комуникационни технологии.

Технология на обучението и оценяване:

Целият лекционен курс е представен под формата на мултимедийна презентация, която включва тест, изображения, схеми и таблици. Това позволява по време на работа студентите не само да се запознаят с тематичното съдържание, но и да му правят коментар под ръководството на преподавателя. Студентите изготвят и курсова работа по зададена тема, на основата, на която се формира оценката им от текущия контрол. Курсовата работа трябва да отговаря на следните изисквания: да има очертана структура, включваща всички аспекти на темата; да интерпретира с научни методи различните концепции и становища по разглежданите проблеми; да представя основната библиография по темата; да изразява самостоятелното мнение на студента по дискуссионните въпроси; да съдържа задълбочени анализи и обобщения. Писменият изпит изисква: познаване на основните концепции и становища по темата; познаване на основната библиография; умения за научен анализ и интерпретация на разглежданите проблеми. Окончателната оценка се формира като средноаритметична между оценката от текущия контрол и оценката от писмения изпит.

ПАМЕТ И ИСТОРИЯ: МЕСТА НА ОБЩАТА ПАМЕТ (ЕВРОПЕЙСКИТЕ ВОЙНИ 1856 – 2000 Г.)

ECTS кредити: 3.0

Език на преподаване: български

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: III

Седмичен хорариум: 2л+0су

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектор:

Доц. д-р Снежана Димитрова

E-mail: s.dimitrova@swu.bg

Анотация:

Учебната програма на дисциплината „Памет и история: места на общата памет (Европейските войни 1856 – 2000г.)“ е построена около три основни проблематични сюжета, свързани с базисни въпроси: „Защо войни?“ (Айнщайн и Фройд; Хана Аренд); „На кого е войната?“ (фон Клаузевиц); „Пречупват ли ‘гръбнака на Европа’ войните?“. Също като във филма „Военно-полева болница“ (Р. Олтман), чийто единствен изстрел бе даден за мача по ръग्би, и тук не се чуват изстрелите по бойните полета, но се анализира продължителният им ефект върху „обществата във война“. Целта е да се запознаят студентите със съвременните научни парадигми и публични дебати за феномена война, за да се разкриват днешните измерения на света (и в икономията на злото, страданието и състраданието), т.е. да бъде тематизиран (в историческа перспектива) значим за младите хора проблем: война-тероризъм-бъдеще.

Съдържание на учебната дисциплина:

I (Теоретични и историографски ескизи): 1. Феноменът война: война и социална теория;. 2. Защо войни? – военнордизъм и съвременният дебат. 3. „На кого е войната?“ – война, травма, ситуация на жертвата. 4. „Памет срещу история“: Военните музеи в Европа. 5. За другите архиви на войната – „Архивът на безчестните люде“: дебатът днес. II (Война и общество): 1. Кримската война: новите (социални) институции на войната. 2. Другите балкански войни: Карнегиевата анкета и проблемът за икономията на войната. 3. Голямата война и европейските общества (1914 - 1918) – Потенциалът на незавършената модерност? Началото на постмодерността? 4. Втората световна война: новият дебат върху „свидетелство – документ – архив“. 5. Антиколониални войни и европейска идентичност: идеологии и общества. III (Постмодерната война: битка за свидетели; войната и медиите): 1. „Пътеки на славата“ на Ст. Кубрик: индивидуална и колективна травма. 2. Война, Травма, Кино: „Апокалипсис сега“ на Фр. Копола. 3. Войните на CNN - Тоталният контрол над войната-преживяване? 4. Войната в бивша Югославия: “извънредно положение” и „оголеният живот”, защо насилие срещу жените? 5. Войни и парадигмите на 21-ви век – защо се заговори за ‘емпатичната цивилизация’?

Технология на обучението и оценяване:

Лекции и консултации върху самостоятелна работа (разработка на изследователски казуси, подготовка за научни експедиции, свързани с „местата на паметта“, участие в студентски конференции) са основните форми на обучение. Крайната оценка е резултат от оценките от самостоятелната работа и изпита (в съотношение 1:1).

ХРАНИЛИЩА НА ЕВРОПЕЙСКАТА ПАМЕТ – АРХИВИ И МУЗЕИ

ECTS кредити: 3,0

Седмичен хорариум: 2л.

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектори:

доц.д-р Марияна Ангелова Пискова, катедра „История”

e-mail: piskova_marijana@abv.bg

Анотация:

Курсът запознава студентите със съвременните архивни институции, музеи и техните професионални асоциации, международните организации и форуми. Чрез лекциите и

самостоятелната подготовка се цели да се задълбочат познанията за архивите и музеите като места на социалната памет в Европа.

Съдържание на учебната дисциплина:

Съвременният портрет на архивите се основава на изучаване на зараждането на модерното архивно законодателство и архивна система във Франция след 1789 г., акцентира се върху началото на публичността на архивните институции и централизираните архивни модели. Хранилищата на европейската памет - архивите и музеите на Европа се представят в зависимост от новите условия на информационното общество. Разглеждат се влиянията на новите технологии върху документите, съхранявани в техните фондове, както и разширените възможности за достъп на потребителите до документите, експонатите и справочниците за тях. Проследяват се общите и специфични разпоредби в архивното и музейното законодателство на различните държави, както и международните договорености и проблеми. Коментират се международните стандарти за архивно описание. В сравнителен план се разглеждат различните образователни модели и системи за квалификация на архивисти и музейни експерти.

Технология на обучението:

Обучението се осъществява чрез лекционни занятия и самостоятелна работа на студентите. По време на занятията се използват разнообразни нагледни и интерактивни учебни материали (кинодокументи, фотоизвори, звукозаписи в електронна форма и в традиционен вариант), които подпомагат пълноценното овладяване на учебното съдържание от студентите. Поощряват се инициативи и активности на студентите.

По време на обучението, студентите са оценявани текущо, както в областта на теоретичната им подготовка, така и по отношение на сравнителния анализ на институциите на паметта и техните фондове чрез он-лайн достъпа до фондовете на Европейска. Текущият контрол включва 2 курсови работи, 1 контролна работа. Студентите се освобождават от изпит при отличен успех от текущия контрол.

СОЦИАЛНА ИСТОРИЯ НА СЕМЕЙСТВОТО, ДЕТСТВОТО И МЛАДОСТТА: ЕВРОПЕЙСКИ МОДЕЛИ

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2л

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектор:

доц. д-р Кристина Мирославова Попова, катедра „История”

E-mail: chadoblg@yahoo.com

Анотация:

Лекционният курс има за цел да въведе студентите в теоретичните и конкретноисторически проблеми на социалната история на семейството и възрастта и да разшири техния професионален хоризонт към историческите образи на семейните форми, на децата, младежите и старите хора и отношението на обществото към тях. Важна цел на лекционния курс чрез запознаването с “исторически” по-далечни и “чужди” форми да формира по-силна чувствителност към различни култури и обществени среди.

Съдържание на учебната дисциплина:

Поставен е акцент върху дискуссионни въпроси на историята на детството и младостта като: социалноисторическите елементи в конструирането на възрастта, както и върху социалните, религиозни и други рамки на формирането на отношението към децата. Друг акцент в лекционния курс е свързан с представянето на конкретни исторически картини на семейството в различни

обществени среди в миналото, като е използван обширен автобиографичен, мемоарен и снимков материал. Разглежда се съвременната научна дискусия за типологията на семейните форми в Европа и техните актуални политически проекции.

Технология на обучението:

Обучението се осъществява чрез лекционни занятия и самостоятелна работа на студентите. По време на занятията се използват разнообразни материали (автобиографии, снимки, мемоари), които подпомагат пълноценното овладяване на учебното съдържание от студентите. Поощряват се инициативи и активности на студентите. По време на обучението, студентите са оценявани текущо и с писмен изпит. Текущият контрол включва 2 курсови работи, 1 контролна работа. Студентите се освобождават от изпит при отличен успех от текущия контрол.

РЕЛИГИИ И ЕТНОКОНФЕСИОНАЛНИ ОБЩНОСТИ В БЪЛГАРСКОТО ПРОСТРАНСТВО

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2л и 0су

Език на преподаване: български

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектор:

доц. д-р Валентин Спасов Китанов, катедра „История”

E-mail: kitvalmil@abv.bg

Анотация:

Курсът от лекции по настоящата учебна програма разглежда различни аспекти от религиозното минало и настояще на българския народ. Целта му е да представи етноконфесионалната картина на българското пространство в нейната историческа проекция и съвременна характеристика. Разкрито е влиянието на религиите върху етническите процеси в българските земи, мястото и ролята на отделните етноконфесионални общности в културно-историческото и съвременното развитие на българската нация.

Съдържание на учебната дисциплина:

Възникване, същност и разпространение на монотеистичните религии; Проникване на християнството сред славяните и българите до IX век; Приемане на християнството за официална религия в България; Християнската църква в българските земи до османското завоевание. Християнската религия и църква в българските земи през XV-XIX век; Християнската религия и българите през XX век; Исляма в българските земи; Етносът и ислямът; Трайни промени в етноконфесионалната характеристика на българското пространство; Проникването на юдеизма и евреите в българските земи; Българските евреи и тяхната историческа съдба; Историческа и културно-религиозна характеристика на различните етноконфесионални общности в българските земи; Етнорелигиозна характеристика на българското общество днес.

Технология на обучението и оценяване:

Лекционният курс се провежда по интерактивни методи. Лекциите са представени в презентации, преподаваният материал е илюстриран с много примери. Текущият контрол се извършва по време на учебните занятия през семестъра чрез оценка на курсовите задачи. Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит съгласно приложената учебна програма. Крайната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита в съотношение 1:1.

ЕВРОПЕЙСКА ХУДОЖЕСТВЕНА КУЛТУРА XIX – XX В.

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2л + 0су

Език на преподаване: български

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектори:

гл. ас. д-р Мирослава Георгиева, катедра „История”

E-mail: m_georgieva@swu.bg

Анотация:

Лекционният курс е надграждащ и предполага знания по история на изкуството в обеми, изучавани в рамките на бакалавърска степен на специалност “История” или други хуманитарни специалности. Разделен на две части: 1. Познания за основните направления в художествената култура на XIX и XX в. (до края на 50-те години). Основните направления в изкуството от края на 50-те до 80-те години ще бъдат представени само в най-общ план; 2. В множеството факти и направления, съставляващи пъстрата картина на европейската художествена култура от избрания период е изведена връзката между художествена култура и социално-политическа действителност.

Съдържание на учебната дисциплина:

Понятието модерно изкуство и неговите измерения. Изкуството в края на XIX и нач. на XX в. Изменения в традиционното му битие. Изкуство и технически прогрес. Символизъм. Сецесион. Експресионизъм. Кубизъм. Фовизъм. Абстракционизъм. Футуризм. Метафизична живопис. Дадаизъм. Футуризм. Метафизична живопис. Дадаизъм. Изкуството след Втората световна война. Абстракция и вчувстване на нова основа. Хиперреализъм. Поп-арт. Оп-арт. Концептуално изкуство. Постмодернизъм. Теоретични проблеми на художествената култура на най-новото време.

Технология на обучението и оценяване:

Лекциите включват възпроизвеждане на произведения на изкуството и връзката им с исторически факти, анализ и интерпретация на репродуцирани произведения – исторически документи от различни епохи. Изискванията за заверка на семестъра са редовно посещение на занятията, изпълнение на поставени задачи.

ПЪРВАТА СВЕТОВНА ВОЙНА И УЧАСТИЕТО НА БЪЛГАРИЯ В НЕЯ

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2л+0су

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектор:

Доц. д-р Иван Методиев Петров, катедра „История”

E-mail: ivan_m_petrov@yahoo.com

Анотация:

Лекционният курс разглежда основните въпроси от историята на Първата световна война. В хронологична последователност са разработени въпросите, свързани с дипломатическата и военна подготовка на Великите сили за войната, хода на военните действия по суша и море, а също така икономическите и демографските промени във воюващите страни. Специално място е отделено на участието на България във войната, значението ѝ за двете воюващи групировки и борбата на Великите сили за нейното привличане като съюзник. Целта на курса е да разкрие закономерната поява на фашизма и комунизма в Европа след войната.

Съдържание на учебната дисциплина:

1. Равносметка от политическото и икономическото развитие на европейския континент към 1914 г. Оформянето на военно-политическите коалиции - сфери на споразумения, разграничения и

противопоставяния. Военната надпревара на европейските страни. Предвоенни кризи на европейския мир. Сараевският атентат и Юлската криза от 1914 г. Избухване на войната - ролята на договорените гаранции за нейното разпространяване. Военната кампания 1914 г. Дипломатическата борба за привличането на България във войната. Военната кампания 1915 г. Военната кампания 1916 г. Военната кампания 1917 г. Икономически и демографски промени по време на войната. България по време на войната. Дипломатията по време на войната. Военната кампания 1918 г. Териториалното устройство на Балканите, Европа и света съгласно Версайско-Вашингтонската система от договори. Ньойският договор с България. Произхода на Първата световна война като историографска проблематика - документални източници, мемоарни свидетелства и монографични изследвания по проблема за вината.

Технология на обучението и оценяване:

Изпитът е писмен и включва два въпроса от конспекта. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита и е в съотношение 1:1 в случай, че всяка една от оценките е минимум 3 (при Слаб 2 не се извършва съотнасяне).

ИДЕЯТА ЗА ОБЕДИНЕНА ЕВРОПА И СЪВРЕМЕННИТЕ ПРОБЛЕМИ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ECTS кредити: 4.0

Седмичен хорариум: 2л+0су

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектори:

гл. ас. д-р Диана Велева Иванова, катедра „История”

E-mail: velevad@swu.bg

Анотация:

Настоящата учебна програма разглежда в исторически план различни идеи за Европа в миналото и настоящето; усилията да се постигне културна идентификация или да се акцентира върху културните различия. Студентите се запознават с първите сведения и етимологията на понятието “Европа”, с разбирането за Европа през античността, с християнските възгледи през Средновековието, с промененото отношение към Европа през Новото време. Разглеждат се идеите за Стария континент по време на Френската революция и реализацията на Наполеоновия проект за единна Европа. Представени са схващанията на европейския политически и интелектуален елит за бъдещето на континента през XIX и XX в. Курсът обръща внимание на политическата култура, базирана върху общественото мнение, законността и демокрацията, както и на мястото на Европа в световната икономика. На базата на многобройни документални източници се проследяват етапите на изграждане на Обединена Европа след Втората световна война и особено на разширяването на Европейския съюз в края на XX и началото на XXI в. Акцентира се върху преговорите за присъединяване на страните от Източна Европа, включително и България, към ЕС.

Съдържание на учебната дисциплина:

Първи сведения за образа на Европа; Понятието Европа през Средновековието; Европа и разцветът на християнството; Разбирането за Европа през Новото време; Просвещението и понятието за Европа; Идеите за Европа в периода 1789-1848 г.; Европеизмът в периода 1848-1914 г.; Проекти за Европа в периода 1914-1945 г.; История на европейската интеграция след Втората световна война; Новият образ на Европа; Разширяването на Европейския съюз в края на XX и началото на XXI в. и съвременните му проблеми.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс. По време на обучението студентите подготвят 1 курсова работа по темите от лекциите.

ТЕРЕННА ПРАКТИКА

ECTS кредити: 2.0

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра „История“

Правно-исторически факултет

Лектори:

гл. ас. д-р Мирослава Стоилова Георгиева, катедра „История“

E-mail: m_georgieva@swu.bg

Седмичен хорариум: 2су

Вид на изпита: писмен изпит

Анотация:

Дисциплината е предназначена за студенти-магистри и предвижда практика в музеи. Студентите ще имат възможност да се запознаят с особеностите на музейната работа на основата на дейността на музеите в Югозападна България. Практиката завършва с писмена научна разработка върху конкретни музеи или културни ценности (движими или недвижими), включващи идеи за тяхното възстановяване, експониране и социализиране.

Съдържание:

Курсът започва с кратка въвеждаща теоретична част върху музея, неговото развитие и съвременно състояние, държавната политика и нормативна уредба в областта на музейното дело и опазването на културното наследство в България. Практическата част протича в музейна среда и се изразява в участието на студентите в конкретни дейности – регистрация, описание и научно-техническа обработка на музейни ценности, консервация и реставрация, експозиционна дейност, изнасяне на беседи пред посетители и т.н.

Технология на обучението и оценяване:

Преподаването е базирано върху традиционната лекционна практика на хуманитарното образование в България в комбинация със съвременните интерактивни методи на обучение – широко използване на мултимедийни форми и пряко ангажиране на студентите в работата на терен или в реална музейна среда. Текущият контрол се осъществява по време на занятия през семестъра чрез курсови задачи, контролни работи и тестове по съответната точкова система. Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит върху учебния материал. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита в съотношение 1:1.

ИЗБИРАЕМИ ДИСЦИПЛИНИ

КУЛТУРА НА ДРЕВНА ГЪРЦИЯ

ECTS кредити: 3.0

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: текуща оценка и изпит

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра: „История“, Правно-исторически факултет

Лектор:

гл. ас. д-р Александър Савов Порталски, катедра „История“

E-mail: portalsky@abv.bg, portalsky@swu.bg

Седмичен хорариум: 2 л+0су

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Лекционният курс обхваща времето от III до края на I хил. пр.Хр. През този период, с развитието на Минойската цивилизация (през III и първата половина на II хил. пр.Хр.) и на Ахейската – (през II хил. пр.Хр.) се поставят основите за блестящото развитие на същинската антична култура на Древна Елада през I хил. пр.Хр. Изключителните постижения на тази култура са една от основите на съвременна европейска цивилизация и модерно поведение. В лекционния курс културата се схваща като активно поведение на индивидите и на обществото като цяло. Активно поведение спрямо заобикалящата природа и спрямо самото общество. Именно то – това поведение – представлява и поражда култура, като плод на творческото начало на човека и обществото в историята на цивилизацията. Тя – културата – се изразява в материални паметници, в литература, изкуство, наука и т.н. Това са и основните извори за изучаване на културата на Древна Гърция както в нейния генезис и първоначално развитие, така и в нейния разцвет.

Съдържание на учебната дисциплина:

Развитие на представите за старогръцка култура; Минойска култура – III – средата на II хил. пр.Хр.; Ахейска култура през II хил. пр.Хр.; Старогръцка култура през XI-IX в. пр.Хр.; Старогръцка култура през VIII-VI в. пр.Хр.; Старогръцка култура през V в. пр.Хр.; Старогръцка култура през IV в. пр.Хр.; Култура на елинизма кр. IV - кр. I в. пр.Хр.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс. По време на обучението студентите подготвят 1 курсова работа по темите от лекциите.

ПОДВОДНА АРХЕОЛОГИЯ

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2л+0су

Език на преподаване: български

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектор:

проф. д.н. Калин Порожанов, Катедра „История”

E-mail: kalinsp@swu.bg

Анотация:

Курсът лекции по *подводна археология* цели да запознае студентите от бакалавърската степен на образованието по ИСТОРИЯ със зараждането и развитието на подводната археология в света и в България, с видовете обекти (потънали кораби и котви, потънали селища, древни пристанища) и методите на проучването им. Представя се Българската подводна археология като една съвременна модерна интердисциплинарна научна дисциплина, заслужено уважавана от учените подводни археолози и морски историци както на изток, така и на запад.

Съдържание на учебната дисциплина:

Начално развитие на подводната археология в света и България. Обектите на подводната археология – извор за възстановяване на миналото. Методи и технически средства за изследване и документиране в подводната археология. Проучването на потъналите кораби - оживяваща история на морските общества. Древните котви. Древните пристанища. Потъналите селища

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс. По време на обучението студентите подготвят 1 курсова работа по темите от лекциите.

ИСТОРИЯ НА ВИЗАНТИЯ

ECTS кредити: 4.0

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектор:

доц. д-р Снежанка Ракова, катедра „История”

E-mail: rakovasn@yahoo.com

Седмичен хорариум: 2л+0су

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Учебната програма представя всички по-важни проблеми от историята на Византия (IV-XV в.): политическият модел; идеята за имперската власт и за „семейството” на владетелите; общественият модел и отношенията държава-църква; административна, правна и фискална организация; културният модел – аристокрацията и църковен елит; културни и литературни явления. Създаването на представа за особеното място на Византия в Европейското Средновековие и за Византийската православна общност е от съществено значение. Предвижда се хронологическо изложение на теми и проблеми, свързани с отделните периоди от историята на Византия, както и визуално представяне на пространствените граници, някои от изворите, паметниците на изкуството и др.

Съдържание на учебната дисциплина:

Лекционният курс следва основните етапи в историческото развитие на Византия и предлага знания за най-важните процеси и явления: периода на Ранна Византия, развитието по време на Македонската и Комниновата династии; Византия и Кръстоносните походи, Късна Византия и завладяването на Константинопол през 1453 г. Успоредно с това се проследява културната история и развитието на книжовността и изкуството.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс и семинарни занятия. По време на обучението магистрите подготвят курсова работа по тема от лекциите.

КУЛТУРАТА НА СРЕДНОВЕКОВНА БЪЛГАРИЯ

ECTS кредити: 3

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектори:

гл. ас. д-р Янко Митков Христов, катедра „История”

E-mail: yanko.hristov@swu.bg

Седмичен хорариум: 2л+0су

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Настоящата учебна програма запознава студентите от специалност *История* студентите с теоретичните постановки относно културата на Средновековна България. Настоящият курс се стреми да открие етапите в културното развитие. Акцентира се на обществено значимите процеси и влиянието им върху материалната и духовната култура в средновековна България през различните периоди на съществуването ѝ. Идеята е да се илюстрират творческата активност и постижения, да се представят творците и средищата. Паралелно с това се търси мястото на низовата култура и нейната роля във всекидневния живот на членовете на българското общество през Средновековието. В рамките на по-големите и хронологически отрязъци са открити проблемни звена. Това предоставя възможност на студентите да се запознаят не само с основните постижения, автори и средища в развитието на културата на Средновековна България. По време на лекционния

курс в рамките на учебния семестър студентите допълват своите познания за българското културно и обществено-икономическо минало и за преплитането на етноси и култури през Средновековието. Основен елемент в подготовката на учебната дейност е работа с исторически извори и с тяхното интерпретиране. Студентите придобиват и затвърждават навици не само за техния общ подбор и анализ, но и за отсяване на конкретната историческа информация, отнасяща се до проблема за пленниците и пленничеството. Наред с това обучаващите се запознават с класическите и най-новите постижение на българската и чуждата историография в очертаната област.

Съдържание на учебната дисциплина:

Материална и духовна култура на славяни и българи; Теоретични постановки за българската средновековна култура – “култура на кръстопът”; Българската култура през езическия период; Българската култура от 60-те години на IX век до края на X век; Българската култура през XI – XII век; Българският средновековен град като център на материална и духовна култура; Богомилство и исихазъм. – влияниия върху духовната култура на средновековна България; Българската култура през XIII–XIV век. Съдбата на българските книги и творци след падането на България под османска власт.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс. По време на обучението студентите подготвят 1 курсова работа по темите от лекциите.

ТРАКОЛОГИЯ

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2л

Език на преподаване: български

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектор:

проф. д.н. Калин Порожанов, катедра „История”

E-mail: kalinsp@swu.bg

Анотация

Тракологията е комплексна междудисциплинна наука, която изследва Историята на Тракия и траките в Древността. Нейните извори са писмени, археологически, лингвистични (данни на ономастиката) и живата старина, запазена в традиционната народна култура. В курса лекции Историята на Тракия и траките се представя като неразделна част от Старата история на Югоизточна Европа и Мала Азия. Не напразно в представата на древните името Тракия е най-старата Европа. Тракия - и свързаните с нея Елада и Македония - са началото на Европа.

Тракийското общество и сходните нему, както от Древния Изток, така и от Ахейска Гърция и от Рим през Царския период, се оказват правило в развитието на древните общества. Елада и Рим, само в определени периоди от античната си история, са изключения от това правило. Ето защо, курсът лекции История на Тракия и траките представя общество, различно от класическото робовладелско, каквито са тези в Елада и Рим, но само през античността.

Така, могат да се видят сходствата на Историята на Тракия и траките с останалата част от обществата от Историята на Стария свят. Да се разбере, че първата е неразделна част от втората, а не просто нейна периферия. Могат да се видят спецификите в характеристиката на Историята на Тракия и траките, които са в основата и са част от нашата българска културна история.

Очевидно, Историята на Тракия и траките не представя само и толкова затворена самобитна култура, колкото че тази култура се развива чрез взаимодействия и взаимовлияния с близки и по-далечни цивилизации и култури, чрез контактните зони, както по вода, така и по суша.

Особено важно е, че науката тракология и нейният обект Историята на Тракия и траките се явяват съществен дял от световната културно-историческа наука индоевропеистика.

Съдържание на учебната програма

Историята на Тракия и траките има своето генезисно начало в епохата на неолита (VII-VI хил.пр.Хр.). Тогава се полагат основите на стопанско-културния и социално-поведенчески стереотип на населението в Югоизточна Европа, характеризиращ го за цели хилядолетия напред. Следващият етап в генезиса е епохата на халколита (V)IV хил.пр.Хр., когато в обществото се появяват първите съсловнокласови отношения. През тази епоха обществото в Тракия създава и първите протописмени паметници, съответстващи на и проявяващи тези държавностни отношения. Най-ранната форма на държавност в Тракия, която е подобна и е типологически сходна с номовете в Египет и патесиатите в Месопотамия, както и ранните писмени паметници като проявление на тази държавност, дават основание да се приеме, че с Късния халколит започва Старата история на Тракия. Особено важни в генезиса на Тракийската история и култура са Ранната и Средната бронзова епоха (III- средата на II хил.пр.Хр.). През това хилядолетие и половина, макар, че археологическият облик на културата в Тракия външно се различава от предходния период, то по своето съдържание отношенията в прототракийското общество остават типологически същите – отношения на съсловнокласови държавни организации. По това време, в Египет и Месопотамия на политическата сцена се формират и действат раннокласови държави, включващи в себе си по-старите съсловнокласови държавностни формации, сравними с тези в Тракия.

Началото на Историята на траките се открива в писмени извори след началото и към средата на II хил.пр.Хр. По това време траките се разполагат както в Югоизточна Европа, така и в Северозападна/Западна Мала Азия. При това, те се оказват основна част от една по-голяма палеобалкано-западномалоазийска индоевропейска общност. Върховата външнополитическа изява, чрез която траките от двете страни на Мраморно море и Хелеспонта се вписват особено ярко в Старата история на региона е Троянската война, водена от Ахейско-гръцкия съюз срещу Трояно-тракийския съюз през XIII в.пр.Хр.

Историята на траките през I хил.пр.Хр., особено от VI в.пр.Хр. насетне представя едно раннокласово общество, най-добре изявено от *Одриската държава*. Нейната същност съответства на раннокласовата същност на могъщата Персийска държава от същото време. Одриската раннокласова държава се включва и проявява най-активно в античната история на региона през V-IV в.пр.Хр., когато първа успешно започва да налага ранноелинистически тенденции в Югоизточна Европа.

През елинистическата епоха (края на IV – края на I в.пр.Хр). *траките* от Югоизточна Европа и Северозападна Мала Азия са част от глобалния свят на елинизма. Най-изявени представители, в това отношение са: в Мала Азия - Витинското царство, а в Югоизточна Европа – Одриското и Гетското царства.

Римската епоха (I-V в.) ликвидира окончателно тракийските държави, като последна в ЮИ Европа, в началото на II в., от историческата сцена слиза Дакийската държава. Организиран са постепенно римските провинции (Долна и Горна) Мизия, Тракия и Дакия. Траки живеят и в източната половина на по-старата провинция Македония.

Елинизацията и романизацията на траките през античността е процес, който обхваща предимно градовете. Масата от населението, организирано по общини, живее в селата, където се запазва жива традиционната народна култура. Именно чрез традиционната народна култура се представя съхранен и обогатен древният хилядолетен стопанско-културен и социално-поведенчески стереотип, който ще бъде наследен и от новодошлото славянско и българско население, за да се запази през Християнството, жив и до нашето съвремие в източната половина на Балканския полуостров – от Карпатите до Егейско море, включително.

Технология на обучението и оценяване

Лекционният курс се провежда с използване на интерактивни методи. Лекциите се представят на презентации, преподавания материал е онагледен с множество примери. Текущият контрол се осъществява по време на занятия през семестъра чрез оценяване на курсови задачи по съответната точкова система.

Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит върху учебния материал съгласно приложения конспект. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита е в съотношение 1:1.

ИСТОРИЯ НА ОСМАНСКАТА ИМПЕРИЯ

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2л+0у

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен изпит

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра: „История”, Правно-исторически факултет

Лектори:

доц. д-р Валентин Спасов Китанов, катедра „История”

Е-mail: kitvalmil@swu.bg

Анотация:

Курсът от лекции по настоящата учебна програма разглежда общото историческо развитие на османската държава от XIII до XX век. Следвайки установената европейска традиция за тълкуване на османската история, акцентът е поставен върху политическите, икономическите, социалните и демографските характеристики на османското историческо развитие. Във външната политика акцентът е върху отношенията с европейските сили. Обръща се внимание и на развитието на османската култура и изкуство.

Съдържание на учебната дисциплина:

Учебният план набляга на източниците и историографските характеристики на историята на Османската империя, нейното възникване и превръщане в световна военна и политическа сила, разположена на територии на Европа, Азия и Африка; организацията и структурата на властта в държавата и промените в различните институции през посочения период; спецификата на социалната организация и културните модели, които се формират в различните провинции на империята; функционирането на социалните структури на различните религиозни и етнически групи; разпадането на държавата и състоянието на постосманското пространство.

Технология на обучението и оценяване:

Лекционният курс се провежда по интерактивни методи. Лекциите са представени в презентации, преподаваният материал е илюстриран с много примери. Текущият контрол се извършва по време на учебните занятия през семестъра чрез оценка на курсовите задачи. Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит съгласно приложената учебна програма. Крайната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита в съотношение 1:1.

ВЕЧНИЯТ ГРАД НА БАЛКАНИТЕ

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2л+0у

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра: „История”, Правно-исторически факултет

Лектори:

доц. д-р Валентин Спасов Китанов, катедра „История”

Е-mail: kitvalmil@swu.bg

Анотация:

Курсът от лекции по настоящата учебна програма разглежда различни аспекти от историята на естествена геополитически, стопански и цивилизационен център на Балканите в продължение на почти 2500 години– Византион, Константинопол, Истанбул, Цариград. Основните въпроси за разкрити чрез постиженията на археологията, тексткритичния анализ, свидетелствата на езиковедството, сравнителното изложение на историята на културата и на историята на изкуството. Отделя се място както на развитието на музейното дело и организирането на паметниците в

експозиции, така и на предизвикваните от тях промени в рецепцията на балканските старини в европейски контекст.

Съдържание на учебната дисциплина:

Учебният план набляга на източниците и историографските характеристики на историята на проблема; праисторията и протоци. Босфорът и “Симплегадите”. Бизас, Бизантион и Бизия – Великата гръцка колонизация и земите на Тракийската делта; Византион през вековете; развитието на града от Константин до Юстиниан; Цариград като организатор и блян за средновековните съседни; Цариград и Западът – Четвъртият кръстоносен поход, Латинската империя, Венеция и Генуа; Цариград и Изтокът – от персите и арабите до селджуците; Цариград и османците 12-14 век. Цариград и новият имперски модел 15-17 век; европеизацията, танзиматът и Балканите; българското присъствие в ежедневието на града – стопанско, културно и политическо; Цариград сред национализмите на 19-20 в.

Технология на обучението и оценяване:

Лекционният курс се провежда по интерактивни методи. Лекциите са представени в презентации, преподаваният материал е илюстриран с много примери. Текущият контрол се извършва по време на учебните занятия през семестъра чрез оценка на курсовите задачи. Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит съгласно приложената учебна програма. Крайната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита в съотношение 1:1.

БЪЛГАРСКИ НАЦИОНАЛИЗЪМ

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2л+0су

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектори:

Доц. д-р Стефан Дечев, катедра „История”

Е-mail: stdetchev@swu.bg

Анотация:

Лекционният курс е надграждащ. Той ще проследи задълбочено процеса на формиране на българската нация, както и различните опити и механизми за осъществяване на национална мобилизация и степените, до които се достига в нейното търсене. И двете страни на този курс ще бъдат представени като част от една общоевропейска перспектива. Ще бъдат потърсени проявленията на т. нар. условно френски и немски тип национализми на българска почва. Студентите ще бъдат запознати с основните елементи от идеологията на българския национализъм и тяхното функциониране през посочения хронологически отрязък. В резултат на курса те трябва да умеят да формулират проблеми свързани с проучването на национализма и да ги решават.

Съдържание на учебната дисциплина:

Въведение в теориите за нациите и национализма; Раждане и развитие на българската национална идеология; Българската национална идеология след 1878 г. до войните; Изграждането на нацията в края на XIX и началото на XX век; Българският национализъм по време на войните; Българската национална идеология(и) през междувоенния период; Българският национализъм по време на комунистическия режим; Българският национализъм след промените през 1989 г.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс. По време на обучението студентите подготвят 1 курсова работа по темите от лекциите.

СРАВНИТЕЛНА ИСТОРИЯ

ECTS кредити: 3.0

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: текуща оценка и изпит

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра: „История”, Правно-исторически факултет

Лектори:

Доц. д-р Иван Методиев Петров, катедра „История”

E-mail: ivan_m_petrov@yahoo.com

Седмичен хорариум: 2л+0у

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Дисциплината се занимава с анализ на историческите явления и процеси и тяхното съвременно наследство. Изучава произходът на “голямото разделение” – Изток – Запад след XVIII век в европейската история и култура. Изследва конкретните прояви на националистическия феномен в контекста на общоевропейската история и индивидуалните общности. Разглежда “Балканизацията” и интеграцията в европейската история, а също така войните през XVII – XX век и свързаните с тях демографски промени.

Съдържание на учебната дисциплина:

Селското стопанство в Западна Европа през XVII-XVIII век. Промисленост и търговия в Западна и Централна Европа през първата половина на XVIII век. Религия и църква в Западна Европа през XVII-XVIII век. Европейското общество 1780 – 1914. Революции и реформи през модерната епоха в европейската и световната история. Модерният национализъм - общи характеристики и варианти в Западна и Източна Европа. Интелектуалците в Европа през XIX век. Човешките загуби по време на войните през XVII – XX век.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по Сравнителна история се осъществява чрез лекционен курс. По време на обучението студентите представят по 1 курсова работа по темите от курса.

ПЪРВАТА СВЕТОВНА ВОЙНА И МОДЕРНИЗАЦИЯТА МЕЖДУ ДВЕТЕ СВЕТОВНИ ВОЙНИ

ECTS кредити: 3.0

Език на преподаване: български

Форма на оценяване: изпит

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектори:

Доц. д-р Снежана Димитрова, катедра „История”

E-mail: s.dimitrova@swu.bg

Седмичен хорариум: 2л+0су

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Учебната програма на дисциплината “Първата световна война и модернизацията между двете световни войни” се фокусира върху световния дебат за наследството на Голямата война, очертавайки възможностите за въвеждането на феноменологична перспектива в изследователския хоризонт на военната история. Акцентът пада върху ‘преживяната война’ и ролята ѝ в конструиране идентичността на модерния индивид в поствоенна Европа. Широко тематичния спектър и съответстващата интердисциплинарна форма отличават този курс от конвенционалните исторически четения за Първата световна война. Изграден върху исторически казуси от Източния и Западния фронт, той очертава общите феномени, които проявяват силуета на Голямата война като

място на обща европейска идентичност. Целта е да се разшири компетентността на студентите, за да се превърне интердисциплинарността в реална практика в историческото познание и със самото това да се увеличават ресурсите на младите хора за ориентиране в сложния и бързо променящ се (глобален) свят.

Съдържание на учебната дисциплина:

1. Сомнамбулите в Европа: Европейската историография и Голямата война: един стогодишен дебат. 2. Мит, Ритуал и Романтизъм: “На война - преди войната”. 3. Войната на политиците (1914-1918). Четирите фази на войната и намесата на балканските страни. 4. “Моята война не е вашата война”: за другите ресурси на позиционната война. 5. Солунският фронт, болници, окопи, всекидневие. 6. “Моето тяло”: войнишките неврози или защо те оспориша класическата модерност? 7. Човекът на война пред лицето на смъртта: кризите на модерната идентичност. 8. Мъже, смърт и модернизъм: травма и литература; травма и кино; травма и изящно изкуство – ‘идентичност и организацията на визуалното поле’. 9. “И никога повече такава невинност”: литературността на всекидневието; въображение-опит – раждането на модерната памет. 10. Победители и победени: новата социална самота – войнишки паметници и гробове; новите туристически маршрути на Европа (бойни полета и окопи).

Технология на обучението и оценяване:

Лекции и консултации върху самостоятелна работа са основните форми на обучение. Крайната оценка е резултат от оценките от самостоятелната работа и изпита (в съотношение 1:1).

ИСТОРИЧЕСКА АНТРОПОЛОГИЯ

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2л+0су

Език на преподаване: български

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектори:

Гл.ас. д-р Милена Иванова Ангелова, катедра „История”

E-mail: milena_angelova@swu.bg

Анотация:

Лекционният курс има за цел да въведе студентите от магистърската програма по история в теоретичните рамки и проблемните полета на историческата антропология и да разшири техния професионален хоризонт към историческите образи на основните човешки преживявания, пол и сексуалност, жизнени фази, религия и религиозност, пространство и време, вътрешен живот на хората отношението с околния свят. Важна цел на лекционния курс е да формира по-силна чувствителност към различни култури и обществени среди, към всекидневието, към възможностите да се историзират пренебрегвани доскоро от историческата наука феномени. Поставен е акцент в изграждането у студентите на рефлексии за въвеждането на по-широк спектър източници за историческо изследване. Друг акцент в лекционния курс е свързан с представянето на конкретни исторически картини в зададените тематични полета с въвеждането на обширен автобиографичен, мемоарен и снимков материал. Разглеждат се съвременните научни дискусии за интердисциплинарните методи в историческата наука в европейските научни центрове.

Съдържание на учебната дисциплина:

Източници и възникване на историческата антропология: културна и социална антропология, социална история, история на всекидневието. Центрове и дискусии на историческата антропология през 80-те години. Смяна на парадигмите в историческата наука. Човекът в центъра на историческите изследвания. Методи на историческата антропология: микроистория, история на отделния случай и др. България: трудното раждане на една нова историческа дисциплина. Основни теми на историческата антропология. Проблемът за основните човешки преживявания. Извори за

основните човешки преживявания: лични документи и други източници. История на сетивността. Историзиране на сетивното преживяване: зрение, слух, обоняние, допир, вкус и пр. Гладът и бедността в историята. Детство, младост, старост и възраст в историята. Мъже и жени в историята. Среци с чуждото. Културният контакт в миналото. Пространствено и исторически чужди култури и създаване на чувствителност към чуждото в историческата антропология. Труд и почивка, усамотение и развлечения в историята. Околният свят на човека и взаимодействие с природата. История на страха, несигурността и смъртта. Антропология на властта в историята. Човекът и институциите в историята: администрация, съд и пр. Затворените институции: затвор, болница, социални домове. Личност и общество при социализма. Колективният човек и неговите маски. Автобиографичните текстове и личните свидетелства като исторически извори: семейни архиви, писма, снимки, спомени, устна история. Анализ на автобиографичния спомен. Основни методи на интерпретация на автобиографичния спомен. Тематично анализиране, фин анализ, субективност и методи на обективизиране. Личното пространство в миналото – поява на детската стая, на младежката стая, пространства на възрастните. Места за игри и комуникации. Описания в лични спомени и други източници Обществените пространства в историческото минало: училищно пространство, игри и забавления. Семейният албум и семейният дом като исторически източник за всекидневния живот в миналото и за човешките светове. Младите хора в отделните исторически епохи в българската история: в традиционното общество, през Възраждането, в процеса на модернизация. Младежки групи, форми на младежки живот, младежка мобилност.

Технология на обучението и оценяване:

Занятията включват следните компоненти: въвеждане на нова информация, обобщение и преговор, представяне и анализиране на самостоятелно изпълнените задачи, затвърждаване на знанията чрез разнообразни дейности – представяне и защита на тези – индивидуално и в дискуссионни групи; Студентите правят една презентация, контролна писмена работа и разработват курсов проект. Изискванията за заверка на семестъра са редовно посещение на занятията, участие в дискусиите и изпълнение на поставени задачи. Всички оценявания се базират на писмени работи.

ИЗТОЧНА ЕВРОПА МЕЖДУ ДВЕТЕ СВЕТОВНИ ВОЙНИ

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2л+0у

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: III

Методическо ръководство:

катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектори:

гл. ас. д-р Диана Велева Иванова, катедра „История”

E-mail: velevad@swu.bg

Анотация:

Настоящата учебна програма представя в сравнителен аспект историческото развитие на страните от Източна Европа между двете световни войни. Разглеждат се геополитическите промени на Стария континент след Голямата война, в резултат на които получават своята независимост Полша, Чехословакия, Унгария, Прибалтийските страни и се създава Кралството на сърби, хървани и словенци, предшественик на Югославия. При разработването на програмата се акцентира върху идеите за национална еманципация в годините на Първата световна война, върху изграждането на новите самостоятелни държави в региона, върху тяхната външна политика в периода 1918-1939 г., както и върху същността на политическите им системи. Представя се и ролята на политически личности като Масарик, Пилсудски, Хорти и др. за развитието на ръководените от тях страни.

Съдържание на учебната дисциплина:

Извори и историография за историята на Източна Европа между двете световни войни; Геополитическите промени на Стария континент след Голямата война; Национализмът на Томаш Масарик и създаването на Чехословакия; Чехословашката демокрация между двете световни войни;

Полша между демократичната конституция и Санацията; Режимът на Хорти в Унгария; Прибалтийските държави между световни войни; Мюнхенското споразумение и източноевропейските страни; Държавите от Източна Европа в системата на международните отношения между двете световни войни.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс. По време на обучението студентите подготвят 1 курсова работа по темите от лекциите, която защитават на изпита.

ПАЛЕОБАЛКАНО-ЗАПАДНОАНАТОЛИЙСКАТА ОБЩНОСТ

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2л+0су

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектор:

гл. ас. д-р Александър Савов Порталски, катедра „История”

E-mail: portalsky@abv.bg, portalsky@swu.bg

Анотация:

Съдържанието на учебната програма запознава магистрантите с основните термин и тяхното съдържание, които характеризират начините на общностно живеене в преиндустриалните общества. Дисциплината изгражда представата за надетническа културна общност, в която могат да се различават много специфики, но дизайнът на политически и духовен живот е общ. Мраморно море се разглежда като вътрешнотракийско и като център на общността, която обаче се простира на големи територии в Западна Мала Азия и Югоизточна Европа. Така се оформят три модула в съдържанието на учебната дисциплина.

Първият модул разглежда видовете общностно живеене и ползваните за тях термини от античните и модерните автори, както и географския обхват на ПБЗАО.

Вторият модул разглежда периода на най-добро очертаване и дефинируемост на ПБЗАО – от периода около Троянската война (Късната бронзова епоха) до създаването на системата от елинистически царства. Акцентира се върху Мраморно море и информацията за случилото се по крайбрежията му и мястото на тези крайбрежия в различни политически структури.

Третият модул разглежда ПБЗАО в моменти, когато тя няма видими политически проявления, защото нейните територии са включени в големи имперски структури. Това е периодът на властване в региона на римляните и особено създаването на Източната Римска империя, за столица на която е избран естественият център на ПБЗАО – Византион/Константинопол.

Съдържание на учебната дисциплина:

Термините етнос, коме и полис и видовете общностно живеене; Стационарност, мобилност и номадизъм; География на тракийските и съседните им етноси на Балканите и в Мала Азия от началото на II хил. пр.Хр. до края на I хил. пр.Хр.; Троя, Микенските царства, Фригия, Лидия, Одриското царство и Витинското царство – държавни организации на територията на ПБЗАО и политически изразители на тази общност; Плаването на аргонавтите сред етносите на ПБЗАО; Тракийският Херсонес – първи средищен пункт на ПБЗАО; Тракийската делта и Босфорът – втори средищен пункт на ПБЗАО; Поглед в историческа перспектива: ПБЗАО през елинистическата и римската епоха; ПБЗАО – ядрото и хинтерландът на новата имперска столица Константинопол и на новата религия.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс. По време на обучението студентите подготвят 1 курсова работа по темите от лекциите.

ВЕНЕЦИЯ И БАЛКАНИТЕ 10-16 ВЕК

ECTS кредити: 3.0

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектор:

доц. д-р Снежанка Ракова, катедра „История”

E-mail: rakovasn@yahoo.com

Седмичен хорариум: 2л+0су

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Учебната програма предлага информация относно историята на Венеция и нейните връзки с Балканите от началото на Средновековието до времето на Османската империя (в периода X-XVI век). Лекциите са разпределени хронологично и тематично, така че да се представят отделните проблемни области в сферата на политическата, икономическа и културна история. Стремежът е да се изгради представа за основните процеси, довели до икономическото и политическото господство на Венеция в Адриатика и Източното Средиземноморие. Приоритет на курса е изграждането на детайлни представи за функционирането на венецианската икономика и мрежата ѝ от връзки с Балканите, както и влиянието ѝ върху икономиката и градската култура в отделните балкански региони.

Съдържание на учебната дисциплина:

Приоритет на курса е изграждането на детайлни представи за движението на венецианските търговци (не само начините на придвижване, но и конкретно стоките, с които се търгува), свързано с основните пътни артерии на полуострова по суша, както и заобикалящите го морски пътища. Времето на Кръстоносните походи ще бъде основна тема за разглеждане, тъй като тогава се изгражда „венецианската колониална империя“. Разглежда се и мястото на Венеция в сложните политически конфигурации в Източното Средиземноморие през XIV, XV и XVI век. Пътуванията през времето на Късното средновековие и през ранните векове на Османската империя са крайната хронологическа граница за курса.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс. По време на обучението студентите подготвят курсова работа (презентация, реферат) по тема от лекциите.

ИНФОРМАЦИОННИТЕ ТЕХНОЛОГИИ В ИСТОРИЧЕСКИТЕ ИЗСЛЕДВАНИЯ

ECTS кредити: 3.0

Език на преподаване: български

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектор:

Гл. ас. д-р Нурие Муратова, катедра „История”

E-mail: nmuratova@swu.bg

Седмичен хорариум: 2л

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Използването на информационните технологии в изследванията по история имат дълга традиция още със създаването на първите бази от данни. След широкото използване на количествените методи в историческите изследвания, развитието на комуникациите отвори нови перспективи пред хуманитаристите и в частност изследователите на миналото. Свободният обмен на труднодостъпни преди източници доведе до необходимост от нови компетентности от историка, които му дават

възможност да използва с лекота ретроспективната информация в различен формат. Отварянето за света на институциите на паметта като архиви, библиотеките и музеите без значение от териториалното им разположение дава огромни възможности за включване на нови източници в историческите изследвания

Цели:

1. Запознаване на студентите с възможностите за използване на исторически източници в различен формат.
2. Придобиване на умения за използване на архивните източници, библиотечни ресурси и музейни експонати чрез световната информационна мрежа.

Съдържание на учебната дисциплина:

Основни направления в използването на компютърните технологии в историческите изследвания. Количествени методи в историческите изследвания. Интегрирани информационни системи.

Технология на обучението и оценяване:

Лекциите включват запознаване с нови знания, обобщение и преговор, представяне и анализиране на самостоятелно изпълнени задачи – подготвяне на индивидуални и колективни проекти. Студентите изготвят самостоятелно разработен проект или колективен проект с използване на различни технологии, които представят и защитават пред аудиторията. Изискванията за заверка на семестъра са редовно посещение на занятията и изпълнение на поставени задачи.

БЪЛГАРИЯ В КОНТЕКСТА НА ИЗТОЧНОЕВРОПЕЙСКОТО РАЗВИТИЕ ПРЕЗ ВТОРАТА ПОЛОВИНА НА ХХ ВЕК

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2л+0у

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра: „История”, Правно-исторически факултет

Лектори:

гл. ас. д-р Диана Велева Иванова, катедра „История”

E-mail: velevad@swu.bg

Анотация:

Настоящата учебна програма представя общото историческо развитие на страните от Източна Европа след Втората световна война, които според договореностите на великите сили в Ялта остават в съветската сфера на влияние. При разработването на програмата е акцентирано върху проблемите за насилственото налагане на системата от съветски тип в Източна Европа; опитите за демократизиране на социализма през 1956 и особено на Унгарската революция; „Пражката пролет”; полските събития от 1980-1981 г.; крахът на „реалния социализъм” през 1989 г. В сравнителен аспект се разглеждат процесите, протичащи в България и тези в останалите страни от съветския блок.

Съдържание на учебната дисциплина:

Извори и историография за историята на Източна Европа след Втората световна война; Европейското и неевропейското в източноевропейския социализъм; Налагането на „народната демокрация” в Източна Европа (1945-1949); Първата възможност за промяна в Източна Европа (1953-1956); 1956 – годината на прелома; Българската външна пропаганда в началния период на живковизма; Проявите на непокорство в Полша от края на 60-те и началото на 70-те г.; „Пражката пролет” от 1968 г.; Пробивът на „Солидарност”; Съветската „перестройка” и нейното прилагане в източноевропейските държави; Рухването на „реалния социализъм” в Източна Европа

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс. По време на обучението студентите подготвят 1 курсова работа по темите от лекциите.

МОРСКАТА КУЛТУРА НА ИЗТОЧНОТО СРЕДИЗЕМНОМОРИЕ В ДРЕВНОСТТА

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2 л

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: текуща оценка и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра: „История”, Правно-исторически факултет

Лектор:

Проф.д. ист. н. Калин Порожанов, катедра „История”

E-mail: kalinsp@swu.bg

Анотация:

Курсът лекции *Морска култура на Източното Средиземноморие в Древността* е предвиден за студенти от магистърска степен на обучение. В него се разглеждат основните видове извори за възстановяването на историята на древните морски култури. Тези извори са археологически, писмени (вкл. и протописмени) и лингвистични. Лекциите представят морските култури на Египет, Ханаан (Финикия, Сирия, Палестина), Мала Азия, Гърция, островите Кипър, Крит, някои от островите в Егейско море. Тези историко-географски граници обхващат историко-географското и културно-историческо понятие Източно Средиземноморие. В него се включва и Древна Тракия. Предлаганият курс лекции има за цел да представи, от културно-историческа гледна точка, по-пълно, комплексно и интердисциплинно крайбрежните морски общества на Източното Средиземноморие от Древността; да ги представи като най-активните *контактни зони*, които благодарение на тази си същностна характеристика, се развиват по-ускорено и изпреварващо, спрямо обществата от вътрешността на континентите (в случая: Северна Африка, Западна Азия и ЮИ Европа).

Съдържание на учебната дисциплина:

Морската култура като поведение – начин на живот и представи за човека и света, свързани с морето. Рибарството и свързаните с него занаяти. Лодкостроене и корабостроене. Соларство. Метеорология и навигация. Търговия по море – причини за поява и развитие в определени периоди или постоянно. Пиратство и война.

Археологически обекти и паметници от крайбрежната суша и под вода. Прото- и писмени извори на древните общества. Лингвистични (и ономастични данни) извори за ЮИ Европа и Западна Мала Азия. Етнологичните извори – живата старина от XIX и първата половина на XX век. Видове пристанища. Пристанищните съоръжения в Древността. Значение на изучаването на пристанищата за палеогеографията, палеоикономиката, трансгреии и регресии

Технология на обучението и оценяване:

Изпитът е писмен. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита в съотношение 1:1 в случай, че всяка една от оценките и минимум 3. При слаб 2 не се извършва съотнасяне.

БАЛКАНИТЕ ПРЕЗ СРЕДНОВЕКОВИЕТО

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2л+0су

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектор:

доц. д-р Снежанка Ракова, катедра „История”
E-mail: rakovasn@yahoo.com

Анотация:

Програмата представя миналото на балканските народи от началото на Средновековието до времето на османското завладяване – VI-XV в. Основен акцент се поставя върху отношенията между Византия и славянските държави на Балканите. Изгражда се представа за сходното и различното в историческия път, по който са вървели народите, населяващи полуострова. Търсят се общите особености в тяхното държавно и политическо развитие – от началото на съществуването на Византийската империя, през създаването на Византийско-славянската културна общност, до времето на загиването на късносредновековните балкански държави през XV в. Приоритет на лекционния курс е периодът на зрялото Средновековие – XIV-XV в., когато Балканите в една или друга степен са тясно свързани с останалите Централно- и Западноевропейски държави, но и попадат в рамките на новата Империя – османската държава.

Съдържание на учебната дисциплина:

В обхвата на целия курс се акцентира върху явления и процеси, които се включват в рамките на общоевропейската история като: Кръстоносните походи, отношенията с италианските търговски републики, османското нашествие и др. Широката палитра на разглежданите теми обхваща както историята на Византия, така и тази на Сръбската държава, Босна и Влашките княжества. Представят се проблематиките на културната история (изкуство и архитектура, книжовност) икономическите процеси и развитието на комуникациите.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс и консултации. По време на обучението магистрите подготвят курсова работа по тема от лекциите.

СЪВРЕМЕННИЯТ МУЗЕЙ В ЕВРОПА – СЪСТОЯНИЕ И ПРОБЛЕМИ

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2л + 0су

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: текуща оценка и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра: „История”, Правно-исторически факултет

Лектор:

Гл. ас. д-р Мирослава Стоилова Георгиева, катедра „История”

E-mail: m_georgieva@swu.bg

Анотация:

Настоящият специализиран курс е обвързан с квалификационната характеристика на специалността и цели да осигури добра теоретична и практическа подготовка в областта на съвременното музейно дело на базата на опита на европейски и български музеи. Част от занятията протичат на място в музейна среда и при различни обекти (археологически и исторически), което ще даде възможност на студентите да придобият знания за състоянието и проблемите, свързани със съвременното опазване, експониране и адаптиране на културните ценности, а също и определени практически умения.

Съдържание на учебната дисциплина:

Курсът представя развитието на музея като културен институт, функциите и основните видове музейна дейност. Проследяват се етапите в историческото развитие на музеите в Европа и България. Разглеждат се най-големите европейски музеи, съхраняващи и провокиращи културната памет на съвременниците, като Лувъра, Британския музей, Музея на римската цивилизация в Рим, Ермитажа, Прадо и др., както и музеите в балканските държави и България. Важно място заемат въпросите, свързани със съвременното състояние и проблеми на музейното дело – опазване на културното

наследство (движими и недвижими културни ценности), финансиране и материално-техническа база, ролята на музея като катализатор за развитие на културния туризъм, сътрудничество с местните власти и други културни и образователни институти, рекламна политика, автоматизация на музеите и т.н.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението се осъществява чрез лекции и извънаудиторна заетост (самостоятелна работа). Преподаването е базирано върху съвременните интерактивни методи на обучение – широко използване на мултимедийни форми (репродукции, презентации, научни филми) и пряко ангажиране на студентите в учебния процес чрез занятия в реална музейна среда и на място при недвижими културни ценности, в които те играят активна роля (изнасяне на беседи/презентации и др.).

Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита в съотношение 1 : 1 в случай, че всяка една от оценките е минимум среден 3 (при слаб 2 от текущия контрол или изпита не се извършва съотнасяне).